

at udtrykke det på den måde, at hvis alle gør, hvad de hver især vil, så kan det godt ende med et hele, som ingen ønsker. Det er jo sådan set lige præcis der, den balancerede tilgang ligger også i det her lovforslag. Det er derfor, vi har brug for en planlægning, der kan ses, og som jeg også mener kan ses udeomkring i vores landskaber.

Detailhandelen er en helt vital del af et attraktivt moderne byliv. Det er vigtigt for kvaliteten af vores bymidter at opretholde et alsidigt udbud af dagligvarer og af udvalgsvarer, og det var også baggrunden for den ændring af planloven, som Folketinget foretog tilbage i 1997. Det er sådan set det samme ønske, der ligger bag det lovforslag, vi har til behandling i dag.

Hvorfor det? Det er jo ikke for sådan at chikanere nogen og sige: Det må I ikke, og det må I heller ikke, og det skal vi bestemme, det skal Folketinget og kommunalbestyrelse bestemme. Det er jo, fordi vi har nogle eksempler, der er til at tage og føle på. Vi har set udviklingen i f.eks. USA, vi har set udviklingen i Sverige. Det er steder, hvor man har liberaliseret for meget, og hvor de historiske bymidter tømmes for liv, fordi butikshandelen flytter ud til nye centre langs indfaldsvejene eller til helt nye centre, som man jo typisk kun kan komme til med bil, og det får nogle meget store konsekvenser for livet i de tyndt befolkede områder, for ældre mennesker og for en lang række andre grupper.

Detailhandelen er selvfølgelig i konstant udvikling. Butikkerne tilpasser sig hele tiden nye koncepter. Bestemmelserne i planloven skal selvfølgelig give butikshandelen nogle udviklingsmuligheder, og de skal så samtidig fastholde det overordnede formål, nemlig at opretholde de attraktive danske bymidter.

Jeg plejer at sige, at planloven ikke skal løbe foran udviklingen, men den skal jo heller ikke sakke sådan fuldstændig uhjælpeligt bagefter. Det er vel meget rimeligt sådan cirka hvert tiende år at give loven et serviceeftersyn med henblik på nogle fornuftige, afbalancerede justeringer.

Mit afsæt er klart, og det afspejles også i det kommissorium, vi gav Detailhandelsudvalget: at kun ved bevidst planlægning af de rammer, der gives detailhandelen, kan vi bevare et tilstrækkelig finmasket net af butikker og et varieret udbud af varer. Det lå så også i kommissoriet til Detailhandelsudvalget, at man skulle tage afsæt i bymidten. Det signal var allerede meget klart givet der.

Jeg synes, at Udvalget for Planlægning og Detailhandel har løst sin opgave overordentlig fornemt, og derfor er det lovforslag, vi har til behandling her i dag, også i alle væsentlige træk baseret på de anbefalinger, vi fik fra udvalget.

Jeg synes, det har afbalanceret de mange forskellige interesser. Det giver nogle mere entydige regler for handelens udvikling, og det giver også – det er vigtigt at sige – kommunerne et større råderum i morgen, end de havde i går.

Det sidste er ikke mindst vigtigt nu, hvor kommunalreformen har givet os færre kommuner, men større kommuner. Det er kommuner, der rummer større og mindre byer inden for den samme kommune, men i indbyrdes konkurrence. Det giver kommunerne et helt særligt ansvar for at tilrettelægge butiksudviklingen i kommunen som helhed.

Det er også en grund til, at der er brug for klare regler og klarere regler, end der hidtil har været. Der har været for mange situationer, hvor myndigheder og virksomheder har været i tvivl om, hvad der var gældende, og derfor luger lovforslaget altså ud i de mere upræcise bestemmelser. Man lægger også en dæmper på udbygningen af butikker i udkanten af byerne, som udsulter handelen i deres centre.

Kl. 16.15

Og så får vi endelig gjort op med den særlige planlægningsmæssige begrundelse. Man kan udtrykke det på mange forskellige måder, men den har jo været kilde til utrolig meget bøvvl og besvær og uklarhed, og jeg tror endda, vi har kammeradvokatens ord for, at den simpelt hen har været en elastisk bestemmelse, som var umulig at bruge, når man så endelig ville håndhæve planloven. Den afskaffer vi simpelt hen nu.

Trafik- og parkeringsproblemer i bymidten er tit begrundelsen for at skabe aflastningsområder i byernes udkant. Men undersøgelser viser faktisk – også nogle, som Detailhandelsudvalget har fået foretaget – at nye store butikker og butikcentre i bymidten ikke skaber lige så meget trafik, som hvis de samme faciliteter, de samme butikker placeres i byernes periferi. De trafikale problemer kan håndteres med en velgennemtænkt trafikplanlægning. Der er da heldigvis gode eksempler mange forskellige steder, man kan bl.a. finde et i Århus.

Planlægningen af et aktivt og spændende byliv er, mener jeg, en spændende udfordring for kommunerne, og lovforslaget vil altså give dem nye muligheder for at understøtte udviklingen